

Främjande av välfärd och hälsa i kommunledning – TEA 2023

Hållbarhetsmål och -strategier har blivit vanligare i kommunerna

HUVUDFYND

- Antalet lokala säkerhetsplaner har minskat betydligt i kommunerna.
- Det vanligaste hållbarhetsmålet i kommunerna är att minska matsvinnet.
- De tväradministrativa arbetsgrupperna för främjande av hälsa och välfärd har blivit vanligare 2015–2023.
- Andelen heltidsanställda koordinatörer för främjande av hälsa och välfärd har ökat betydligt.
- Kommunerna har få forum där barnen kan påverka beslutsfattande som främjar hälsa och välfärd.
- Deltagande budgetering har blivit betydligt vanligare i kommunerna.
- Valfärdsområdena i mycket olika skeden när det gäller att komma överens om eller bilda förhandlingar och strukturer om främjande av hälsa och välfärd med kommunerna.

I sin helhet hade kommunledningens arbete för att främja hälsa och välfärd gått framåt jämfört med situationen för två år sedan (tabell 1). Trots den positiva utvecklingen lyfte datainsamlingen också fram orosmoment och tydliga utvecklingsobjekt.

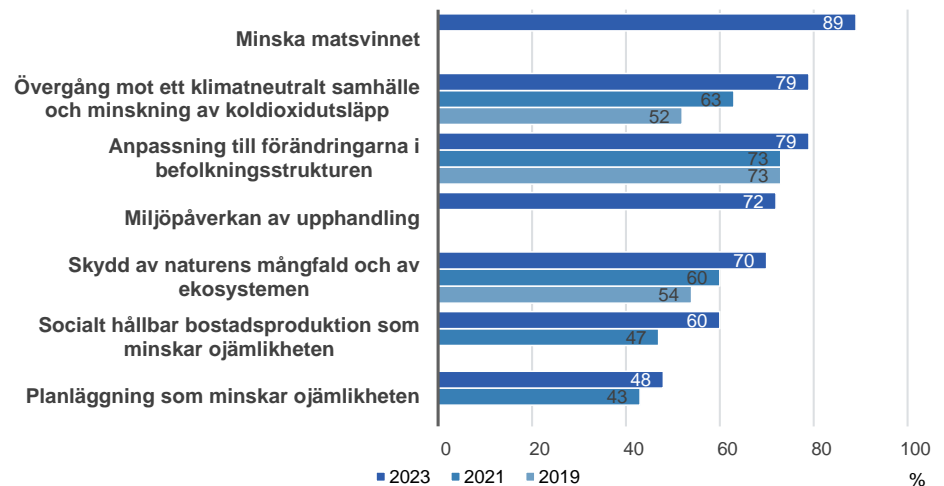
Kommunerna hade ställt upp hållbarhetsmål och gjort hållbarhetsåtaganden och -strategier allt oftare (figur 1). De vanligaste hållbarhetsmålen, -åtagandena och -strategierna hade gjorts för att minska matsvinnet (89 %), övergå till ett klimatneutralt samhälle och minska koldioxidutsläppen (79 %) samt anpassa sig till förändringar i befolkningsstrukturen (79 %). Socialt hållbar bostadsproduktion som minskar ojämlikheten (60 %) och planläggning som minskar ojämlikheten (48 %) har inte blivit vanligare lika snabbt (Figur 1). Hållbar utveckling hade fortfarande beaktats ganska sällan i kommunernas valfärdsberättelser och -planer (58 %), även om situationen hade utvecklats positivt jämfört med föregående datainsamling.

Resurserna hade utvecklats positivt jämfört med för två år sedan. I största delen (95 %) av kommunerna fanns en expert eller planerare som koordinerade arbetet för främjande av hälsa och välfärd på heltid, vid sidan av den egna tjänsten eller på deltid eller i samarbete med ett samarbetsområde. Antalet heltidsanställda experter eller planerare (42 %) har nästan fördubblats (23 % 2021) jämfört med föregående datainsamling.

De lokala säkerhetsplanerna (59 %) har minskat jämfört med tidigare år. Barnens möjligheter att påverka beslutsfattande som främjar hälsa och välfärd är också ett tydligt utvecklingsobjekt. Endast en av tre (33 %) kommuner hade ett barnparlament till sitt förfogande. Frågestunden för barn användes i 16 procent av kommunerna.

Samarbetet mellan kommunerna och valfärdsområdena hade inletts i varierande grad. En samsamarbetsstruktur med valfärdsområdet hade avtalats eller bildats i många kommuner (72 %). Skillnaderna mellan kommuner av olika storlek var små samtidigt som skillnaderna mellan valfärdsområdena var stora. Förhandlingarna om främjande av hälsa och välfärd var likartade. Två av tre (68 %) kommuner hade avtalat med valfärdsområdet om genomförandet av förhandlingarna om främjande av hälsa och välfärd.

Figur 1. Hållbarhetsmål och -åtaganden/-strategier i kommunerna 2019, 2021 och 2023.

Päivi Pelkonen
paivi.pelkonen@thl.fi

Vesa Saaristo
vesa.saaristo@thl.fi

Kirsi Wiss
kirsi.wiss@thl.fi